

PROJEKT

USTAWA z dnia [*] 2021 r. o ochronie rynku książki

Rozdział pierwszy

Przedmiot ustawy

Art. 1.

1. Ustawa określa zasady sprzedaży detalicznej książki oraz prawa i obowiązki wydawcy, importera oraz sprzedawcy końcowego związane z ustalaniem ceny detalicznej książki.
2. Celem ustawy jest:
 - 1) zapewnienie właściwej ochrony książki jako dobra kultury, służącego rozwojowi intelektualnemu i kulturalnemu jednostki;
 - 2) zapewnienie jej szerokiej i stałej dostępności na terytorium Rzeczypospolitej Polski;
 - 3) zapewnienie urozmaicenia dostępnej oferty czytelniczej oraz wspieranie różnorodnej i ambitnej twórczości literackiej;
 - 4) zagwarantowanie podstawowych warunków służących rozwojowi czytelnictwa i kształtowaniu właściwych postaw czytelniczych;
 - 5) stworzenie ram dla funkcjonowania krajowego rynku książki, w tym umożliwienie budowania zróżnicowanych sposobów dystrybucji przy jednoczesnym wspieraniu księgarni jako miejsc upowszechniania kultury.

Rozdział drugi

Definicje

Art. 2.

Ilekroć w ustawie jest mowa o:

- 1) książce - należy przez to rozumieć dokument twórczej myśli ludzkiej przedstawiony w postaci wielostronicowej, utrwalony w formie drukowanej lub w takiej postaci cyfrowej, która może być przełożona na postać drukowaną bez uszczerbku dla jego tożsamości (e-book), lub nagranie dźwiękowe jego treści słownej utrwalone w pliku audio na dowolnych nośnikach danych, i publikowany jako całość w jednej części lub w wielu częściach, którego:
 - twórcą lub współtwórcą jest obywatel polski lub
 - który został opublikowany po raz pierwszy na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej albo równocześnie na tym terytorium i za granicą, lub
 - który został opublikowany po raz pierwszy w języku polskim;
- 2) jednakowej cenie książki - należy przez to rozumieć cenę książki przypisaną do danego tytułu ustaloną przez wydawcę lub importera przy wprowadzeniu jej po raz pierwszy do obrotu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, obowiązującą przy sprzedaży książki nabywcy

- końcowemu w okresie, o którym mowa w art. 7 ust. 1 niniejszej ustawy, obejmującą stawkę podatku od towarów i usług stosowaną do książek;
- 3) wydawcy - należy przez to rozumieć osobę prawną, jednostkę organizacyjną nieposiadającą osobowości prawnej oraz osobę fizyczną, która prowadzi na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej działalność gospodarczą polegającą na publikowaniu książek;
 - 4) importerze - należy przez to rozumieć podmiot sprowadzający książkę na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej z terytorium państwa członkowskiego Unii Europejskiej (wewnątrzspółnotowe nabycie) lub z terytorium państwa niebędącego członkiem Unii Europejskiej, w celu wprowadzenia jej do obrotu;
 - 5) sprzedawcy końcowym - należy przez to rozumieć osobę prawną, jednostkę organizacyjną nieposiadającą osobowości prawnej oraz osobę fizyczną, która prowadzi na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej działalność gospodarczą w zakresie sprzedaży detalicznej książek;
 - 6) nabywcy końcowym - należy przez to rozumieć osobę prawną, jednostkę organizacyjną nieposiadającą osobowości prawnej oraz osobę fizyczną, która nabywa książkę w celu zaspokojenia potrzeb własnych;
 - 7) księgarni stacjonarnej – należy przez to rozumieć stacjonarny punkt sprzedaży ze stałą powierzchnią sprzedażową, w którym przedsiębiorca w rozumieniu przepisów art. 4 ustawy z dnia 06 marca 2018 r. Prawo przedsiębiorców (Dz.U. z 2021 r. poz. 162) prowadzi na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej przeważającą działalność gospodarczą w zakresie wyspecjalizowanej sprzedaży detalicznej książek.

Rozdział trzeci

Ustalanie jednakowej ceny książki

Art. 3.

1. Przed wprowadzeniem książki do obrotu wydawca i importer są obowiązani do ustalenia jednakowej ceny książki.
2. Wydawca i importer są obowiązani umieścić trwale na książce:
 - 1) jednakową cenę książki;
 - 2) miesiąc i rok wprowadzenia książki do obrotu.
3. Jeśli wydawca lub importer prowadzi internetowy katalog książek, to informacje, o których mowa w ust. 2, zamieszcza się również w takim katalogu.
4. Przed wprowadzeniem książki do obrotu na terytorium Rzeczypospolitej Polski wydawca i importer są obowiązani do przekazania Bibliotece Narodowej informacji wskazanych w ust. 2 wraz z informacją o tytule książki, autorach oraz danymi wydawcy lub importera w celu wpisu do rejestru książek. W przypadku rozbieżności pomiędzy danymi umieszczonymi na książce a danymi w rejestrze, uznaje się za prawidłowe dane ujawnione w rejestrze. Jeżeli dane wpisano do rejestru niezgodnie ze zgłoszeniem wydawcy lub importera lub bez tego zgłoszenia, podmiot ten nie może zasłaniać się wobec osoby trzeciej działającej w dobrej wierze zarzutem, że dane te nie są prawdziwe, jeżeli zaniedbał wystąpić niezwłocznie z wnioskiem o sprostowanie lub uzupełnienie.
5. Minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego, w drodze rozporządzenia, określi sposób prowadzenia i udostępniania rejestru książek, w tym tryb dokonywania wpisów, zmian i wykreśleń wpisów oraz wzór księgi rejestrowej.

6. Jednakowa cena książki obejmuje wszelkie dodatki sprzedawane wraz z książką i stanowiące jej integralną część.

Art. 4.

1. Jednakowa cena książki utrwalonej na nośniku trwałym oferowanej w ramach subskrypcji lub jednorazowej sprzedaży całej serii książek danego wydawcy lub książki wielotomowej może być różna od sumy jednakowych cen poszczególnych części lub tomów książki.
2. Jeżeli sprzedaż książki nabywcy końcowemu jest dokonywana na raty, to łączna kwota rat nie może być niższa od jednakowej ceny książki.
3. Wydawca i importer są uprawnieni do ustalenia różnych jednakowych cen książki wydanej w różnych standardach edytorskich, na różnych nośnikach lub w różnej formie.
4. Wydawca ma prawo do odmowy udzielenie praw do dystrybucji poszczególnych tytułów w modelach subskrypcyjnych w okresie obowiązywania jednakowej ceny na te tytuł.
5. Wydawca i importer są zobowiązani zapewnić stosowanie w przedsprzedaży książki ceny zgodnej z jednakową ceną książki.
6. W przypadku książki wydanej przez wydawcę odpłatnego dziennika lub czasopisma i sprzedawanej wraz z danym wolumenem dziennika lub czasopisma, wydawca jest uprawniony do ustalenia różnej jednakowej ceny książki dla prenumeratorów tego dziennika lub czasopisma, jednak nie niższej niż 80% jednakowej ceny książki sprzedawanej poza prenumeratą.

Art. 5.

1. W przypadku importu lub wewnątrzwspólnotowego nabycia książki wydanej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, a następnie objętej eksportem lub wewnątrzwspólnotową dostawą na terytorium innego państwa, jednakowa cena książki nie może być niższa niż jednakowa cena książki ustalona przez wydawcę.
2. Przepis ust. 1 nie ma zastosowania w przypadku importu książki z państw członkowskich Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) – stron umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym, chyba że obiektywne czynniki, w szczególności brak rzeczywistej sprzedaży książki w tych państwach, pozwalają stwierdzić, że działanie to miało na celu obejście przepisów ustawy.

Art. 6.

Obowiązek ustalenia jednakowej ceny książki nie ma zastosowania do książki:

- 1) wydanej na zamówienie w łącznym nakładzie nieprzekraczającym 100 egzemplarzy w ciągu 12 miesięcy liczonych od daty pierwszego udostępnienia książki publiczności na terytorium Rzeczypospolitej Polski;
- 2) w wydaniu bibliofilskim, charakteryzującym się wysoką jakością wydania, o przeznaczeniu kolekcjonerskim i wydanej w numerowanym nakładzie nieprzekraczającym 500 egzemplarzy;
- 3) artystycznej, której wydanie wymagało wykorzystania metod rękodzielniczych.

Rozdział czwarty
Okres obowiązywania jednakowej ceny książki
Art. 7.

1. Jednakowa cena książki obowiązuje od dnia pierwszego wprowadzenia książki do obrotu na terytorium Rzeczypospolitej Polski przez okres kolejnych 6 pełnych miesięcy kalendarzowych.
2. W przypadku zmiany stawki podatku od towarów i usług stosowanej do książek w okresie, o którym mowa w ust. 1, wydawca i importer są uprawnieni do aktualizacji jednakowej ceny książki uwzględniającej tę zmianę.

Rozdział piąty
Obowiązki sprzedawcy końcowego
Art. 8.

1. Sprzedawca końcowy jest obowiązany w okresie obowiązywania jednakowej ceny książki do sprzedaży książki nabywcy końcowemu na terytorium Rzeczypospolitej Polski po jednakowej cenie książki, z zastrzeżeniem prawa do udzielenia rabatu nabywcy końcowemu nie wyższego niż 5% tej ceny.
2. Sprzedawca końcowy jest uprawniony do udzielenia rabatu do 20% jednakowej ceny książki, jeżeli nabywcą końcowym książki jest:
 - 1) instytucja kultury w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 25 października 1991 r. o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej (Dz. U. 2020 poz. 194);
 - 2) uczelnia w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. 2021 poz. 478);
 - 3) placówka objęta systemem oświaty w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe (Dz. U. 2020 poz. 910);
 - 4) instytut badawczy, o którym mowa w ustawie z dnia 30 kwietnia 2010 r. o instytutach badawczych (Dz. U. 2020 poz. 1383);
 - 5) instytut naukowy Polskiej Akademii Nauk, o którym mowa w ustawie z dnia 30 kwietnia 2010 r. o Polskiej Akademii Nauk (Dz. U. 2020 poz. 1796).
3. Przepis ust. 2 stosuje się także w przypadku nabywania książek przez inne podmioty, ale na potrzeby funkcjonowania podmiotów, o których mowa w ust. 2.
4. Sprzedawca końcowy jest uprawniony do udzielenia rabatu nabywcy końcowemu do 15% jednakowej ceny książki podczas sprzedaży książki w czasie stacjonarnych, trwających nie dłużej niż 4 dni targów książki, podczas których sprzedaż książek prowadzona jest przez co najmniej 10 niezależnych sprzedawców końcowych.
5. Książka posiadająca widoczne wady lub uszkodzenia może być sprzedawana przez sprzedawcę końcowego po cenie niższej niż jednakowa cena książki pod warunkiem poinformowania nabywcy końcowego o wadach danego egzemplarza.

Art. 9.

W okresie obowiązywania jednakowej ceny książki zakazuje się sprzedawcy końcowemu sprzedaży uwarunkowanej, czyli:

- 1) pakietów i programów lojalnościowych,

- 2) darowizn,
- 3) nagród,
- 4) transakcji wiązanych,
- 5) wszelkiego rodzaju talonów i bonów,
- 6) a także udzielania innych niewymienionych z nazwy korzyści majątkowych lub osobistych dla nabywców końcowych książek, w zakresie nieprzewidzianym przez wydawcę lub importera i nieuwzględnionym przez te podmioty w jednakowej cenie książki.

Rozdział szósty

Szczególne zasady ochrony rynku książki

Art. 10.

1. Organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego może, w drodze uchwały, postanowić o odstąpieniu od dochodzenia w całości lub w części należności przypadających jednostce samorządu terytorialnego lub jej jednostkom organizacyjnym, wymienionym w art. 9 pkt 3, 4 i 13 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U. z 2021 r. poz. 305), w stosunku do przedsiębiorców prowadzących księgarnię stacjonarną w związku z jej prowadzeniem i które złożą wnioszek o odstąpienie od dochodzenia należności.
2. Do udzielenia wsparcia, o którym mowa w ust. 1 powyżej, mają zastosowanie przepisy ustawy z dnia 30 kwietnia 2004 r. o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej (Dz.U. z 2018 r. poz. 362 ze zmianami) oraz rozporządzenie Komisji (UE) Nr 1407/2013 z dnia 18 grudnia 2013 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy de minimis (Dz.U. UE. L. z 2013 r. Nr 352/1).

Art. 11.

1. Zakazane są porozumienia, których celem lub skutkiem jest wyeliminowanie, ograniczenie lub naruszenie w inny sposób konkurencji na rynku sprzedaży i dystrybucji książek.
2. Ustalając warunki dystrybucji lub sprzedaży wydawcy oraz importerzy są zobowiązani do uwzględnienia wkładu księgarni stacjonarnych w rozwój rynku książki.
W sprawie praktyk ograniczających konkurencję, o których mowa w ust. 1 lub 2 niniejszego artykułu mają zastosowanie przepisy działu VI i VII ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz.U. z 2021 r. poz. 275).

Rozdział siódmy

Przepisy karne

Art. 12.

Kto:

- 1) nie wypełnia obowiązków określonych w art. 3, art. 4, art. 5,
 - 2) nie wypełnia obowiązków określonych w art. 8,
 - 3) narusza zakaz określony w art. 9,
- podlega karze grzywny.

Art. 13.

Orzekanie w sprawach o czyny, o których mowa w art. 11, następuje w trybie przepisów ustawy z dnia 24 sierpnia 2001 r. - Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia (Dz. U. 2021 poz. 457).

Rozdział ósmy Zmiana przepisów innych ustaw

Art. 14

W ustawie z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz. U. z 2020 r. poz. 1426, 1291, 1428, 1492 i 1565) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 26 ust. 1 po pkt 6a dodaje się pkt 6b w brzmieniu: wydatków ponoszonych przez podatnika z tytułu zakupu książek, w wysokości nieprzekraczającej w roku podatkowym kwoty __ zł.

Rozdział dziewiąty Przepisy końcowe

Art. 15.

Przepisy ustawy stosuje się do książki udostępnionej po raz pierwszy publiczności na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej po dniu wejścia w życie ustawy.

Art. 16.

1. Przepisów ustawy nie stosuje się do książek w postaci cyfrowej niezależnie od formatu zapisu i udostępnianych przez wydawcę lub przez sprzedawcę końcowego za zgodą udzieloną przez wydawcę w ramach internetowego serwisu subskrypcyjnego.
2. Przepisów ustawy nie stosuje się do sprzedaży książki z wykorzystaniem środków komunikacji elektronicznej:
 - 1) spoza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, chyba że książka jest odbierana przez nabywcę końcowego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
 - 2) z terytorium Rzeczypospolitej Polskiej za granicę.
3. Przepisów ustawy nie stosuje się do podręczników, materiałów edukacyjnych oraz materiałów ćwiczeniowych w rozumieniu ustawy z dnia 07 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. 2020 poz. 1327).

Art. 17.

1. Przepisy art. 14 ust. 1 mają zastosowanie do dochodów (poniesionych strat) uzyskanych od dnia 1 stycznia 2022 r.
2. Ustawa wchodzi w życie po upływie 6 miesięcy od dnia ogłoszenia, z wyłączeniem art. 14, który wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2022 r.